

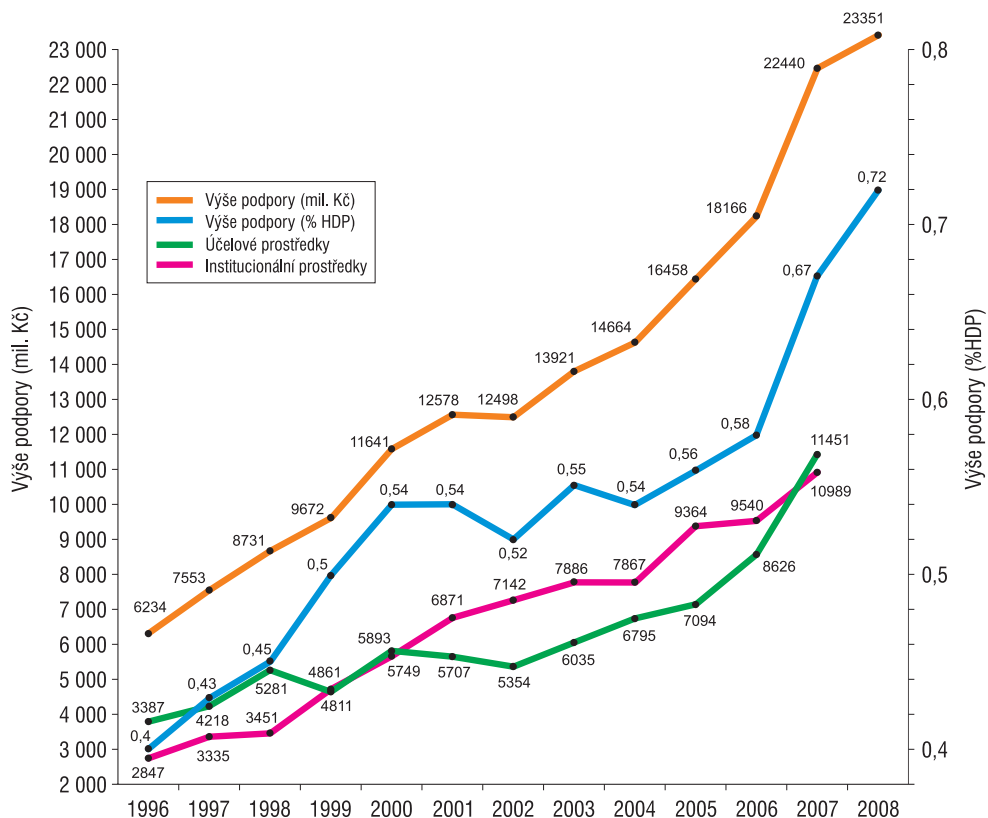
6. ROZBOR FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU A VÝVOJE Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ

Klíčovým požadavkem Evropské unie, zakotveným v článku 130 o Evropské unii, je prosazování adekvátní národní politiky výzkumu a vývoje u každého státu. Schválením dokumentu „Národní politika výzkumu a vývoje ČR (2004–2008)“, vyhlášením Národního programu výzkumu II a schválením přístupu ČR k Akčnímu plánu VaV EU se vláda ČR přihlásila k provádění takové politiky ve výzkumu a vývoji, která by měla přivést český výzkum a vývoj na evropskou úroveň.

Financování VaV je jedním ze strategických nástrojů NPVaV. Přehled v této oblasti přináší tato kapitola. Údaje zahrnují léta 1998–2006 (plán). Komentáře k jednotlivým obrázkům se týkají pouze let 2005 a 2006.

6.1. VÝVOJ CELKOVÉ PODPORY VÝZKUMU A VÝVOJE Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ

Obr. č. 4 - Vývoj celkové podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků

Poznámka: Údaje z let 1996–2005 jsou čerpány ze schválených státních rozpočtů, údaje pro léta 2006–2008 jsou z návrhů výdajů předložených vládě k projednání 29. 6. 2005 (celkové výdaje souhlasí se střednědobým výhledem – usnesení vlády č. 907 z 21. 9. 2005).

Na obr. č. 4 je znázorněn vývoj celkové podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků v letech 1996–2006 a prognóza do roku 2008.

Na obrázku jsou čtyři křivky:

1. Celková podpora z veřejných prostředků
2. Institucionální podpora (je to v podstatě podpora základního výzkumu)
3. Účelová podpora (veřejné soutěže)
4. Celková podpora vyjádřená v % HDP

Z obr. č. 4 vyplývá:

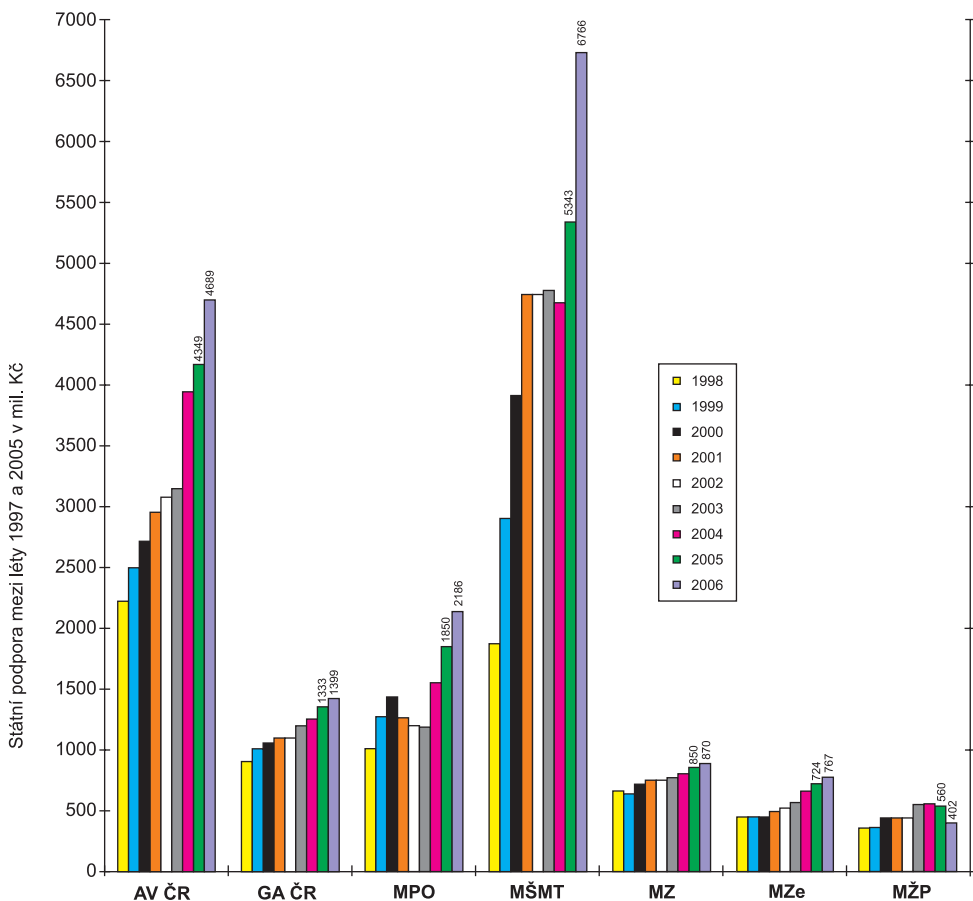
- V roce 2006 se očekává vzrůst celkových prostředků na 18 166 mil. Kč, tj. o 10,4% ve srovnání s rokem 2005 a jen nepatrný růst podílu na HDP na 0,58 %.
- V letech 2007 a 2008 se předpokládá výrazný růst prostředků na výzkum a vývoj i ukazatele % HDP.
- V roce 2007 se předpokládá, že účelové prostředky poprvé od roku 2000 převýší institucionální prostředky. Tento trend je v souladu se zvýšenou podporou aplikovaného (zejména průmyslového) výzkumu a vývoje.

6.2. VÝVOJ CELKOVÉ PODPORY VÝZKUMU A VÝVOJE Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ U VYBRANÝCH POSKYTOVATELŮ

Na obr. č. 5 je znázorněna celková výše podpory z veřejných prostředků (účelové + institucionální) u vybraných poskytovatelů v letech 1998–2006. Z obr. č. 5 vyplývá:

- Největší zvýšení prostředků je směřováno, ve srovnání let 2005 a 2006, na MŠMT, a to o 23,5% a na MPO (o 19,5 %). V obou případech jde i zvýšení účelových prostředků na programy NPV II a výzkumných center (MŠMT).
- Ostatní hlavní poskytovatelé očekávají zvýšení prostředků v rozmezí 5–6%, MŽP pak pokles o 28,5 %. V případě MŽP jde o postupné ukončování několika resortních programů a projektů NPV I.

Obr. č. 5 - Vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů

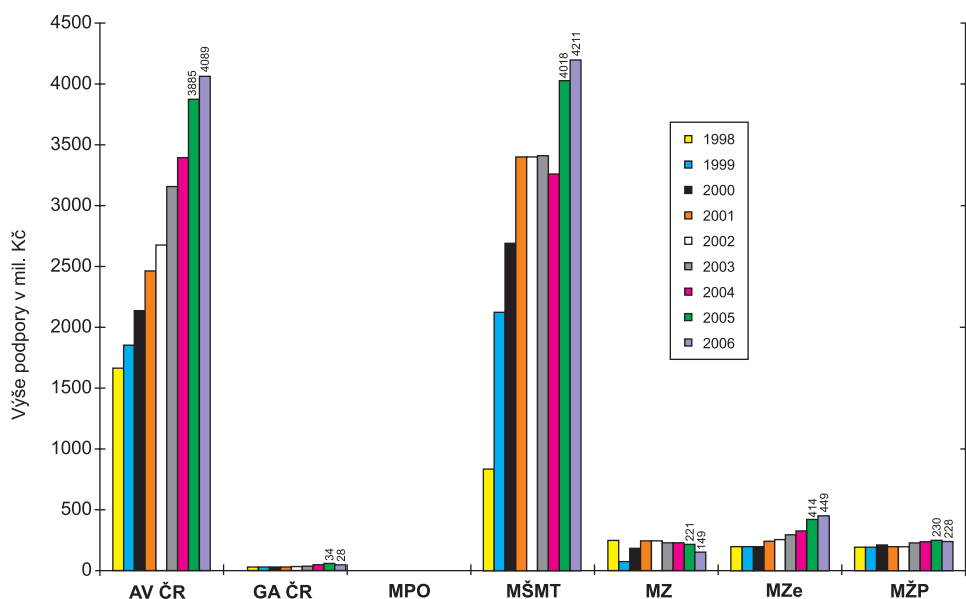

Zdroj dat: Rada vlády pro výzkum a vývoj

Poznámka: AV ČR – Akademie věd České republiky, GA ČR – Grantová agentura České republiky, MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu, MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, MZ – Ministerstvo zdravotnictví, MZe – Ministerstvo zemědělství, MŽP – Ministerstvo životního prostředí. Výdaje v mil. Kč jsou uvedeny v běžných cenách příslušných roků.

6.3. VÝVOJ INSTITUCIONÁLNÍ PODPORY VÝZKUMU A VÝVOJE U VYBRANÝCH POSKYTOVATELŮ

Obr. č. 6 - Vývoj institucionální podpory výzkumu a vývoje u vybraných poskytovatelů

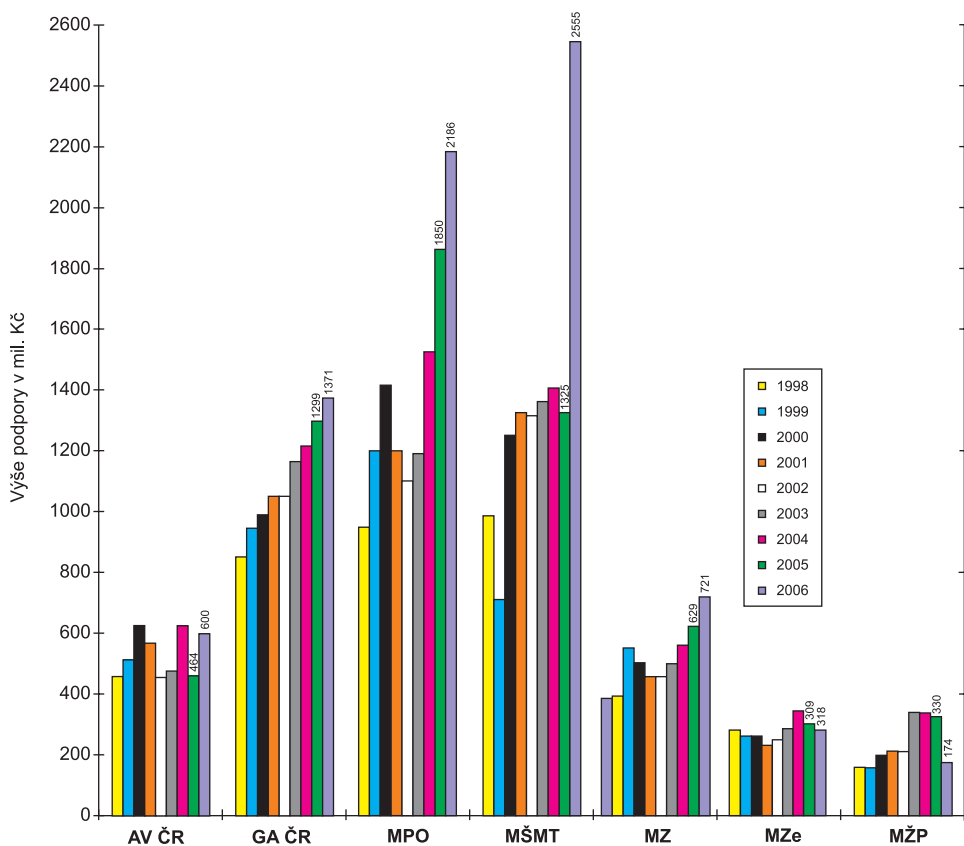

Na obr. č. 6 je znázorněn vývoj institucionální podpory u vybraných poskytovatelů. Komentář k obrázku:

- Institucionální podpora výzkumu je v převážné míře soustředěna na dva poskytovatele: MŠMT a AV ČR.
- MŠMT bude v rámci institucionální podpory v roce 2006 podporovat 148 výzkumných záměrů, jejichž řešiteli jsou fakulty vysokých škol i právnické osoby. Řešení těchto výzkumných záměrů bylo zahájeno v roce 2005 nebo bude zahájeno v roce 2006. Řešení zmíněných výzkumných záměrů bude ukončeno v letech 2009–2010. MŠMT z institucionálních prostředků dále podporuje tzv. specifický výzkum na vysokých školách, tj. výzkum, který je spojen se vzděláváním studentů a na kterém se studenti podílejí. Z institucionálních prostředků hradí MŠMT i poplatky za účast ČR na Rámcových programech výzkumu a vývoje technologií EU.
- AV ČR podporuje řešení 63 výzkumných záměrů, které řeší jednotlivé ústavy AV ČR. Řešení těchto výzkumných záměrů bude rovněž ukončeno v letech 2009–2010. Z institucionálních prostředků se hradí i provoz kanceláře AV ČR
- MPO prozatím neposkytuje institucionální podporu. Výzkumné organizace v jeho působnosti, respektive v působnosti jeho předchůdců, byly na počátku 90. let minulého století privatizovány.
- Institucionální prostředky GA ČR jsou určeny na zabezpečení jejich administrativně správních nákladů.
- Celková institucionální podpora výzkumu a vývoje vzroste z roku 2005 na rok 2006 v průměru pouze o 1,9%, z toho u AV ČR o 8,9% a MŠMT o 5%. Pokles je u MZ, MŽP a dalších zde neuvedených poskytovatelů.

6.4. VÝVOJ ÚČELOVÉ PODPORY VÝZKUMU A VÝVOJE U VYBRANÝCH POSKYTOVATELŮ

Obr. č. 7 - Vývoj účelové podpory výzkumu a vývoje u vybraných poskytovatelů

Na obr. č. 7 je znázorněn vývoj účelové podpory výzkumu a vývoje u vybraných poskytovatelů.

Komentář k obrázku:

- Účelová podpora VaV je poskytována projektům VaV na základě výsledků veřejných soutěží. GA ČR a AV ČR poskytují podporu grantovým projektům. Ostatní poskytovatelé včetně AV ČR podporují programové projekty, které jsou součástí jimi vyhlášených programů VaV a veřejné zakázky ve VaV.
- Účelová podpora VaV z prostředků MPO vzroste v roce 2006 proti roku 2005 o 18%, protože bude zahájeno řešení projektů NPV II a budou posíleny programy IMPULS (o 48%) a TANDEM (o 56%).
- Účelová podpora VaV z prostředků AV ČR vzroste ve srovnání let 2005 a 2006 o 29% (zahájení programu „Nanotechnologie pro společnost“).
- Účelová podpora VaV z prostředků MŠMT vzroste ve srovnání let 2005 a 2006 o 93% (zejména zahájení řešení projektů NPV II a nových projektů výzkumných center základního výzkumu).

- Účelová podpora z prostředků GA ČR plynule rok od roku roste, ve srovnání let 2005 a 2006 vzroste o 5,5 %.
- Účelová podpora z prostředků MZ vzroste ve srovnání let 2005 a 2006 o 14,6%, u MZe o 3,2% a poklesne u MŽP o 43% (postupné ukončování několika resortních programů a projektů NPV I).